

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 5.

Az alföldi mezőgazdaság reformja.

Az országos gazdasági egyesület földmivelésügyi és növénytermelési szakosztálya Cserhádi Sándor országos szaklapár elnökelete alatt nagy méretű szakértői értekezletet tartott a napokban, a hol vita tárgya leginkább az alföldi mezőgazdaság reformja körül forgott. Sok hírneves tudós vett részt a vitában és meglepetéssel látja az ember, hogy mennyi akadémikus tanács fordult meg a kérdések során, a melyek, tisztelet a kivételeknek, talán tudományos szempontból megállhatják helyüket, de gyakorlati szempontból annál kevésbé. Egyike az értekezőknek a gazdasági szesztermeléssel akarja a felvidék példájára a nagy Alföldet is boldogítani, holott erre, miként Cserhádi nagy hírű szaktudásával megjegyezte, épen semmi szüksége az alföldi gazdának.

Tekintve, hogy alföldi Isten áldotta föld a mi éghajlatunk majdnem minden gazdasági növényt megterem, tökéletes igazat a adok fenti tudósunknak, mert a felvidék, hol a termelési határok meg lehetős szükek és a mezőgazdasági szesz-

gyártást igazolják az érthető, de az alföldön, a hol válogathat a gazda, ha rendben tartja földjeit a legkelendőbb és legértékesebb terményekben a seprő ciroktól a festő indigóig, — mindent termeszthet, igazán nem tudnám megérteni a szeszgyártást.

Eltekintve a szeszgyártás jelentőségétől, gazdasági szempontból azt hiszem nem állok egyedül ama nézetemmel, hogy emberiségi szempontból a lehető legszűkebb korlátok közé kellene szorítani és nem kiterjeszteni a szeszgyártást.

Rég bebizonyosodott dolog, hogy a szesz csak mint orvosság állja meg a helyét az emberi használatban, máskülönben pedig milliárd példa igazolja azt romboló hatást, a mit ezer következményeiben a szesz okoz. Tehát ennek fejlesztése, hogy félre ne értessem még hazafias és emberbaráti szempontokból sem kívánatos.

Az értekezlet során vita támadt a gőzeke szövetkezetek fejlesztése, műtrágyák használatáról is, a melyek még mindig a késő jövő zenéjeként fognak az alföldi mezőgazdasági termelésben napvilágot látni és szerepelni. Hanem voltak a tanácskozás során gyakorlatiasabb mozzanatok is, melyek igenis helyén lennének.

Például a gazdasági ismétlő iskolák fejlesztése; hasznos szakismeretű röpiratok terjesztése, a melyekkel a hosszú téli estéken a kiscgazda foglalkozhatnék. És minden esetben hasznosabb lenne, mint az őket behálózó szocialista irodalmi termékek.

A nagy alföldnek még mai nap is csak két fő terménye körül összpontosul a termelés, ez a buza és tengeri.

Ezen két terménnyel foglalja el legszívesebb készséggel földjei kilenczted részét. Tengeri, buza, tengeri, buza a meddig csak lehet!

De a hol még oly ősi termő erejű föld van a Tisza alsó vidékén, hogy a buzát egymagában is bírja, ott még a tengeri is silány termény, hanem buza örökkön örökké. Erre nézve érdekesen megvilágító eset a csanádmegyei birtokos beszédje Mátyás bizalmas ispánjával, kit belső inasból léptetett elő ispánnak.

— Hát a gáti düllőbe pedig buzát vetünk Mátyás.

— Tekintetes uram, már tizenhét esztendő óta mindig csak buza volt benne.

— Hát próbáljuk még ebben az esztendőben is Mátyás.

És lett a tizenkilencedik esztendőben is buza ugyanazon földben. Talán még

„TISZÁNTÚL” TÁROZÁJA.

A tigrisvadász.

Irta: Prém József.

A legtarkább életek egyikét, amelyet megfigyeltem, Hajagos Pista viharozta át. Ez a szó is az ő nagyotmondásainak választékos szótárából való. Szerette a romantikát beszédben és tetben; mindig csak a rendkívülit, a szerelent kereste; s ha néhány századdal korábban születik, ma a történet hősei, vagy zsarvakai közt emlegetnék.

Most, amikor rá gondolkok: Pályályaának csak a kezdete és a vége áll előttem,

Soha nagyobb Pálfordulása!

Kész mese.

Azzal indult neki, hogy otthagya a gimnásiumot, elment valami kadét iskolába. Majd tiszthelyettes lett, kinevezték hadnagynak és olyan lelkesedéssel viselte az egyenruhát, mintha a tábornagyjgg meg sem akarna állani. Soha elszántabb huszár nem szolgált a király armádiájában. Párbajait tucatszámra emlegették, lovas-bravurjairól legendák keringtek, asszonyhódításairól új Dekameron járt szájról-szájra.

Néhány év múlva mégis mindenbe beleunt. Már főhadnagy volt, amikor elkeveredve panaszkodott nekem!

— Nem ér semmit ez a katonásdi!

— Hát mi kellene?

— Háboru kellene! Nekem legalább az! Rettentő ez a télettség. Miféle élet az, meg nézni naponta: jól vakarták-e meg a lovakat? felügyelni a lovaglő-iskolában; nyakonteremteni néhány buta közhuszárt; versenyt inni az inspekcióra érkező generálissal, eh, torkig vagyok már mindezzel. Mért is születtem ebben a rettenetes békekorszakban! Hej, csak lennék diplomata, csak lennék valami nagykövet, teszem Oroszországban, milyen galibát csinálnék! Ugy összeveszjenem a tisztelt államokat, hogy az európai egyensúly menten felbillen s fenekestül fölfordulna az egész mivelt és nem mivelt világ.

Nevetett maga is a naiv és bolondos óhaján.

Aztán nem láttam sokáig. De tudtam, hogy levetette az uniformist. Haza ment a Tátrába s ott háboruskodott, nem az ellenséggel, országok katonáival, hanem a vaddisznókkal és szarvasokkal. Híres vadász volt mindig, de most az ország első puskásai közt kezdtek emlegetni.

Minduntalan vissza kellett gondolnom rá, amikor egy padban ülünk ott az iskolában. Olyan mérges képű, szótlan, butácska fiú volt Hajagos Pista. Csupa sugásból felelt s a világcsodák nem utolsója az, hogy a négy gymnásiumot átuszta.

És mégis országos tekintély lett. Hát még

mikor a nagybátyja mindenét ráhagyta. Hirtelen nagy urrá lett, olyan nagygyá, hogy szűk lett számára Magyarország. Hamar el is tűnt és néhány évig megint nem láttuk. De megindultak az újabb legendák róla. Hol Dél-Amerika, hol Afrika, hol Ausztrália postája és távirója küldött róla hirt: milyen szerencsés és érdekes világjáró. Már csak az exotikus világ-részek vonzották.

Egy jevelében szörnyű fogadalmat tett:

— Utálom Európát. S ezennel kijelentem, hogy soha a lábamat be nem teszem többé abba az unalmas, agyoncivilizált világba!

— Már tisztára bolond! — mondogattuk mi idehaza. Eh hisz mindig hóbortos volt. Kalandra szomjas, vad és kegyetlen hajlamu. És eszembe jutott, milyen szenvedélylyel tépdeste ki gyermekkorában a bogarak lábát a pillangók szárnyát s úgy engedte szabadjára a csonka állatkákat.

Hárman is tüztünk vele e vérlázító szokása miatt és ő mindhármunkat elpáhozt és megszalasztott. Nem csoda, hogy a vadak közzé ment.

— Bizonyosan ő is emberevőnek csapott fell Tán királynak is választották a kannibálok.

A budapesti állatkertben sokat bámulta a közönség azt a hatalmas királytigris, mely Algirből érkezett. Ezt is Hajagos Pista küldte. Maga fogta elevenen. De hányat ejtett el ret-

Valódi Panama-kalap 6 korona PFAFF-nál.

ma is buzát vett a tekintetes ur, ha él — és a föld meg a buza egymásra nem untak!

A tengeri és buza váltakozó termelését pedig az alföldi gazda azzal okolja meg, hogy: »a buza élelmet meg pizt ad, a tengeri meg zsirozót.« Vagyis a buzát eladhatja és élelmül fölhasználja — a tengerivel pedig hizlal.

Tehát nagyon helyén van a konzervatív hajlamokkal bíró alföldi kisgazdák gazdasági szakismereteit minden lehető módon gyarapítani.

»Hozzunk arányokat a gazdasági termelésbe« írta ezelőtt mintegy harminc évvel Kodolányi Antal ma is élő gazdasági szaktudós és ebben ma is igaza van. Ehez pedig szakismeret kell, még pedig sokoldalú.

Igy talán meg lesz az alföldi gazdálkodásban is az óhajtott reform.

Kaczvinszky Andor.

Apponyi és Molnár János. Több lap közölte azt a hírt, hogy a közoktatásügyi bizottság minapi ülésén Molnár János heves kritika tárgyává tette Apponyi egész kulturpolitikáját és hogy Apponyi erre igen élesen válaszolt. A Pol. Ert. illetékes helyen nyert értesülés alapján kijelenti, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak.

Molnár János egyáltalán nem terjeszkedett ki Apponyi egész politikájára, hanem kizárólag a szóban levő törvényjavaslat keretén belül maradt és ahhoz fűzte a megjegyzéseit. Apponyi pedig Molnár János minden érvére tárgyilagosan válaszolt és iparkodott Molnár János érvelését méltánytalanná tenni.

Azok a híresztelések tehát, amelyek a miniszter és Molnár János heves összeszólalkozásáról szólnak nem felelnek meg a valóságnak.

tenetes bátorsága és pusztító fegyvere! Egész élete már csak tigrisvadászat lesz idegen világ-részekben.

És mégis hazajött, de akkor már nem volt a régi Hajagos Pista. Az újságok bőven kiszínezték, mint szenvedett hajótörést, mint gyújtották fel vad indiánusok virágzó gyarmatát, mint esett sárgalázba, s milyen koldussá lett, míg hazaveődött Magyarországra csupa honvágyból.

Egész titokban jött meg. Még legjobb barátait sem értesítette, hol telepszik meg. Én pedig a Tátrában hittem s azért nagyon meglepett, mikor egy nap magához hívott, a Csepelszigetre, egy kis faluba, melynek szőlőjében magános ház állt s ebben huzódott meg a félelmes tigrispusztító.

Amint odaértem, éppen a kertben ült, olyan pajta féle épületben, melynek csak három fala volt. Már messziről nagy lármája hallatszott a legkülönfélébb madárhangoknak. Mit jelentsen ez?

Harminc-nyolcvan kalitka tünt szemembe. A pajta egész környékét ellepték s valamenyiben a legtarkább madarak. Csizék, tengelicék, zöldikék, vadgalambok, kanárik, sárga-és feketeregők, papagályok, pintyökék, fülemilék, cinegék, összevissza, válogatlanul! . . .

S ebben a rettenetes zsvajban, a kalit-

A néppárt és az ingyenes népoktatás. A jövő szerdán a néppárt tagjai értekezletet fognak tartani, melyen az ingyenes népoktatásra vonatkozó javaslatot fogják tárgyalni. A néppárt a javaslatot elfogja fogadni, mert Apponyi miniszter, aki szintén jelen lesz az értekezleten megnyugtató kijelentést fog tenni.

A képviselőház pünkösdi szünete. A képviselőház ma kezdi meg a pünkösdi szünetét. A Ház a tegnapi ülésen a jövő szerdára napolta el magát. A szünet után elsősorban a vasuti beruházásokról szóló javaslat lesz tárgyalás alatt s azután a többi betervezett javaslat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 5.

Elnök: Návay Lajos.

Az ülés tíz órakor kezdődik. A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Szmrecsányi György: Előadja, hogy az ő tegnapi felszólalása, amelyben a törvényjavaslatok szövegének rövid időn belül való kinyomatását kéri, nincs beven a jegyzőkönyvben. Kéri, hogy beszédét szószertint vegyék be a jegyzőkönyvbe.

Gróf Thorocskai Miklós feleslegesnek tartja Szmrecsányi kérelmét, mert beszédének szövege nem maradt ki a naplóból.

Elnök: elrendeli a szavazást.

Szmrecsányi György: Kéri a határozatképeség megállapítását.

Elnök: Konstatálja, hogy a Ház nem határozatképes és az ülést egy negyedóra felfüggeszti.

Elnök újra megnyitja az ülést. S megejti a számlálást. Összesen csak 84 képviselő van jelen és így a Ház még mindig határozatkép-

telen. Erre az elnök névsorolvasást rendel el. (Helyeslés.)

Időközben 122 képviselőt tudtak összehívni s így a Ház ismét határozatképesé lett.

Elnök jelenti a Háznak, hogy a távollevők névsorát holnap a Ház elé terjeszti és intézkedni fog, hogy a távollevők elmaradásukat igazolják. (Helyeslés.)

Vertán Endre a tanügyi bizottság előadója, bemutatja

az ingyenes népoktatásról

szóló bizottsági jelentést, melyben tudatja, hogy a bizottság a törvényjavaslat előkészítését befejezte és a javaslat tárgyalásra készen áll. (Helyeslés és éljenzés.)

Kiáltások: Éljen Apponyi! (Zajos és tün-
tető taps.)

A Ház ezután harmadszori olvasásban elfogadta a kassa-oderbergi vasut részvénytársaságnak nyújtandó külön állami biztosításról szóló törvényjavaslatot. Ugyancsak harmadszori olvasásban elfogadták néhány helyiérdekű vasutról a budapesti helyiérdekű vasútok villamossá való átalakításáról és az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetekről a Bernben kötött második pótegyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Henrick Antal az igazságügyi bizottság előadója bemutatja az igazságügyminiszter által benyújtott azon törvényjavaslatot, melyben a Tarnayval a bűnösök kölcsönös kiadatása céljából kötött szerződésre kér szankciót. A Ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Az államvasuti beruházások.

Zlinszky István előadó ismerteti a beruházásokról szóló javaslatot.

Ebben a javaslatban 294 millió korouát kér a kereskedelmi kormány vasuti beruházásokra. Ez azonban csak a második lépés, a

kák tömegében ült Hajagos Pista a mellette egy fekete, borzashajú, apró asszonyka. Ott nézték az ugrádozó sok madarat, és hallgatták a rikácsolás, a csattogás, a fütty, a turbékolás, a trillázás, a csipogás rendezetlen hangversenyét. S olyan áhitattal tekingettek ide-oda minden madárra s figyeltek minden hangra!

Megálltam és néztem én is és hallgattam én is. Jó helyen járok-e? Ez volna az én világlátott barátom? A rettenetes huszár, a vérszomjas tigrisvadász?

Végre ő vett észre. Hirtelen felszökött és felém sietett. A fekete asszonyka ámulva emelte rám szeméit, aztán elakart illanni. De a bázigazda rászólt idegen nyelven, amelyből semmit sem érttem.

— Feleségem — Dalajanti — mondta bemutatáskép, amint az asszonycsudát szemügyre vettem. De nem beszélhetsz vele, mert semmiféle ismert nyelvet nem ért.

S valóban, a mit ők ketten morogtak és sziszegtek, annak semmiféle nyelvtanát még meg nem irták.

A fekete nő leguggolt a divány sarkába és maga elé merengett. többé nem is törődött velünk.

— Lásd ennek a csöppségnek, Dalajantinak köszönhetem az életemet. Amikor az indiánok rám támadtak, ő eléjük állt, felfogta

a késüket; sebekkel borítva maradt ott, míg engem elhurcoltak; de aztán éjjel rájuk a pajtánat, felgyújtotta, hogy mind ott vesszenek s engem kiszabadított. Azóta hűségesen velem tartott s elkísért hazámba is, mert nem bírna élni nélkülem.

Nem győztem bámulni, milyen más emberre lett Pista. A sárgaláz annyira elgyötörte, hogy daliásságából se maradt meg semmi.

— Hml Vizsgálatsz ugy-e — szólt vigyorgva a szemem közé. Tudom, azt kérde magadban: Mit akar ezzel a sok madárral? Ápolgatja őket, kereskedik velük. A legártatlanabb foglalkozás a világon! No hát nem okoz már más örömet, mint a feleségem öröme és ő bolondul a madarakért. Ez most már a sorsom.

— Es belenyugodtál?

— Há ki nyugodhatik bele a sorsába? Tudod, ki a szerencsés ember? Az, akinek nem a körülmények, hanem ő maga tüzi ki élete legfőbb célját; akinek a célért való küzdelme egyuttal legédesebb vágya, legédesebb szenvedélye s akinek e vágy és szenvedély kielégítése nemcsak gyönyört, hanem anyagi sikert és dicsőséget is szerez.

— Hol tanultad ezt a bölcsességet? Te, aki sohase bujtál könyvet . . .

— A magány, az volt az én mesterem. S

Uj üzlet! Waldmann Ernő Uj üzlet!
Rákóczi-ut Szent István Palota.
Az utazói idényre, bőröndök, készitaskák, uti kosarak, utazói kellékek, női ridiküllés öv különlegességek nagyválasztékban megérkeztek.

második részlet abból az óriás beruházási tervzetből, melyet a kereskedelmi miniszter tiz esztendőre állított be (Élénk helyeslés) és amely beruházásoknál a miniszter tekintetbe vette az ország fizető képességét is és egyben a forgalom óriási megnövekedését. (Helyeslés.) Bizalommal nézhetünk a miniszter nagyszabású tervének további megvalósítása elé. (Helyeslés.) Szóló ismerteti ezután a javaslat részleteit s elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Hoffmann Ottó: Elfogadja a javaslatot, mert szociális szempontból sok üdvös reformot valósít meg. (Helyeslés.)

A boszniai közlekedésügyi állapotokról szól. Semmi tekintettel sem voltak az ottani vasutak megépítésénél a magyar érdekekre. — Mindazonáltal haladást lát a kereskedelmi politikában és ez megnyugtatta őt.

Hallebronth Géza: Panaszodik, hogy Eger városát nem vonták be eléggé a közlekedési politikába.

Farkasházi Zsigmond: Talán képviselő akar lenni Egerben. (Derűtlenség.)

Hallebronth: Ismerteti az egri viszonyokat és helyesnek tartaná ha beruházásokból erre a városra is gondólnának. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Mezőfi Vilmos: Bár bizalmatlan a kormány iránt, mégis elfogadja a javaslatot, mert egy több száz millióról szóló összeg folyósítása annyit fog lendíteni az országon, hogy ebből a szempontból el kell azt fogadnia. (Helyeslés.) Helytelennek tartja, hogy a kormány ilyen fontos javaslatot az utolsó percben nyújtson be. Hallottam egy szaktekintélytől, hogy a közlekedés rossz kezében van.

Egy hang: Egy vasuti kalauztól. (Derűtlenség.)

Mezőfi Vilmos az államvasutakról szóló javaslatot elfogadja, de attól tart, hogy újabb

viszásságok fognak felmerülni. Több határozati javaslatot nyújt be. Ezek között van a vasuti kocsiknak kényelmesebbé tétele, a gyorsvonatok III-ik osztályára vonatkozó javaslat is.

A vitát az elnök ezután berekeszti s az ülés 3 órakor véget ért.

A Breider házat nem építik fel.

Rendkívüli tanácsülés.

Az oly szomorú hírre vergődött Breider ház még mindig beszélget magáról. A borzalmas emlékek még ott lebegnek emlékezetünk előtt s valahányszor az épület mellett megyünk el, mindannyiszor meglevenednek azok a kínzó képek, amiktől megborsózik az ember háta.

A szomorú emlékü épület azóta egyállapotban van, sem nem bontottak rajta, sem nem fogtak hozzá a felépítéséhez. Hatalmas faburkolattal van jelenleg körülvéve, hogy a közbiztonságot ne veszélyeztesse. Az építész Szász Róbert megszökött s így felelősségre vonni nem is lehet s legkevésbé lehet vele az építkezés folytatását végeztetni.

A beomlott bérház tulajdonosa Sztarill Ferenc kiváló építész bizta meg a romépület felépítésével. Sztarill Ferenc a megbízást el is fogadta az épület terveit elkészítve benyújtotta a városi tanácshoz az építkezési engedély kiadása végett.

A város rendkívüli tanácsülésben tegnap foglalkozott a tervvel. A tanácsban megjelentek az összes tanácsosok. A tervet Kőszeghy József főmérnök ismertette. A tervet áttanulmányozta és kijelenti, hogy azok mind igen kiválóak és elismerésre méltók azonban nem lát elég garanciát azokban a Breider háznál, mely hihetetlenül rossz állapotban van. A veszedelmes épület ugyanis alapjában is rossz,

ami a nagy pusztulás következtében állott be, erre pedig nem lehet egy a követelményeknek megfelelő épületet emelni.

A főmérnök javaslatára a tanács kimondta, hogy elismeréssel van a tervvel szemben, azonban az építkezési engedélyt nem adhatja ki. Egyszersmint kimondta a tanács, hogy az épület egyáltalán nem engedi felépíteni.

A tanács végül kimondta, hogy az épületet kötetes a tulajdonos lebontatni s csak a teljes lebontás után szabad felépíteni. Kötelezi ezért a tanács Breidert, hogy nyolc nap alatt a lebontásra vonatkozó tervet nyújtsa be.

A tanács határozata alapján tehát rövid időn belül le lesz bontva az épület s az esetleges új épületbe teljes nyugodtsággal és minden borzongás nélkül beköltözhetnek majd a lakók.

Lezuhant a tehervonat.

Tegnap a késő éjjeli órákban vészes hírek keringtek a kávéházak éjjeli világában. Nagy vasuti katasztrófáról beszéltek, melynek emberélet és egy egész vonat esett áldozatul. A hírek ellenőrizhetetlenek voltak s szájról szájra járva hátborzongató részletekkel színezve valószínűségi rémületet keltett. A nagy katasztrófáról annyi volt igaz, hogy egy tehervonatnak több kocsija siklott ki s zuhant le a töltés mellett léaó 3 méteres mélységbe.

Az esetről tudósítónk a következőket jelenti.

Vaskóhról jóval 12 óra után indult el a 61. számú tehervonat, mely jobbára fával és kőszénuel volt megrakva. Már az indulás is későn történt, mert az előző vonat nem engedte a korábbi indulást, melynek 11 óra 2 perckor kellett volna megtörténnie. A vonat minden baj nélkül haladt Szendrőig, ahonnan rövid állás után ismét utnak indult.

Délután félhárom órakor egyszerre rémül-

az élet a cenzorom. Levizsgáztam előtte becsülettel . . . Most már tisztában vagyok mindennel. Jaj annak, aki becsúgyát nem bírja összegegyeztetni a mindennapi kenyérkeresetével: akinek csak a kényszerűség jelöli meg hitvány céljait; aki sisipusi köveket gördít, amikor jupiteri villámokat kívánná és tán tudna is olimpiai játékot üzni!

— Akkor hát te boldog vagy.

— Eh! — szakított félbe hirtelen, még mindig jobban jártam, mint száz iskolatársunk. Hányan készültek Athenbe és — Kutya-Bagosra jutottak!

Kacagott keserűn ezen az ötletén s magam is nevettem.

— Ott van Kelen barátunk. Tán költő volna, de csak szabad idejében lantol, mert polgári állása: életbiztosító ágens. Akik e hivatalt adták neki, nyilván abból indultak ki, hogy ha már a verseivel öl, legalább biztosítsa embertársai életét . . . Sajó Peti hányszor verte be az ablakokat s rendezett utcai harcokat a rendőrökkel. Ki hitte volna, hogy ez az örökös korhely valamikor a főváros egyik rendőrkapitánya lesz, bár semmi kedve hozzá, Nem is hiszem, hogy néha nem rendez suttymoban egy kis ablakbeverést, úgy álarcosbáii mulatságok után és inkognitóban birokra megy a saját rendőreivel . . . Hát Zsiga báró, vitéz huszár-

pajtásunk, a jövő nagy hadvezére, nem volt-e kénytelen aszfaltársulati felügyelőnek szegődni? Lóhátról beszélt mindenkivel, onnan kommandozta pompásan a svadrónját a most gyalogosan vigyázza, mint szurkolják, kátrányozzák talján napszámosok a gyalogjárót! . . . Perkátai Laci a fia verebet is sajnálta lelőni s neveltünk, milyen gyáva vadász, most meg dühös közvádoló s mindig kötél általi halált követel, mert ugy kívánja — az állása.

III.

Belemelegedett Hajagos Pista, amint kiöntötte szíve keservét. A bucsunál halkán szól, hogy a szunnyadó kreol feleség föl ne ébredjen:

— Engem is hiába csufoltok még mindig tigris-vadásznak. Már elpuhultam, elgyávásodtam. Tegnap este is . . .

A feleségére nézett és hirtelen elhallgatott. Dalajanti, mintha megértette volna, miről folyik a szó, hirtelen felugrott s a lakásba sietett. Hajagos Pista aggódva nézett utána.

— Mi történt? — kérdeztem.

— Szerencsétlenség. Hát van egy gyönyörű tengelicünk. Még az óceánon túlról hoztuk. Feleségemnek első kedvence. Olyan okos állat, hogy kanálból kóstolta a levest. Ebédnél az asztalunkon sétált, de közken hol az én fejemre,

hol a feleségem vállára repült s ott fűtyülgett. A feleségem fejére sohase szállt, mert tudta, hogy az tilalmas; belegabalyodott volna karmaival a bozontos hajba. Tegnap este bal eset érte. A vacsoránál röpködött az égő lámpa körül. Valamiképp ügyetlenkedett és megpörkölte a begyét. Aléltan hullott le az asztalra . . . Azóta . . .

A fekete asszonyka visszajött és hozta a beteg madarat.

Már be-be hunyta szemeit az exoticus tengelic s csak pillanatokra nézett föl szomorúan, a haldokló megindító tekintetével. S a mint hárman néztük a kis áldozatot, ahogy ott pihgett a háziasszony barna tenyerén: egyszerre csak elszunnyadt örökre.

Fuldokló zokogásba tört ki az asszony. Szemeiből csak úgy patakzott a könny s végigfutott fekete kis arcán. El se takarta kezével, csak nézte, egyre nézte a kiszendedett madarat . . . Oly különös volt ez a tulzott érzelmesség . . . Ez a csöppnyi tragédia az ő aránytalan hatásával szinte furcsán érintett. Ránéztem Hajagos Pistára, aki megindultan, aggódva nézte hol az asszonyt, hol a madarat.

Es a rettenetes tigris-vadász szemei könynyektől csillogtak. . . .

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

döző munkások futottak Szudricsra az állomásfőnököknek jelenteni, hogy a tehervonat a töltésről lezuhant. Az állomásfőnök azonnal a helyszínre sietett s az esetet bejelentette a nagyváradi főnökségnek, honnan segítséget kért.

A vonat a szudricsi állomástól néhány kilométernyire egy gyors kanyarultnál bukott ki a sinek közül. A kisiklás színhelyén a hét folyamán munkások dolgoztak, akik a pályapest helyreállításán fáradoztak. A tehervonat rendes sebességgel haladt a fordulónál, amikor a vonatnak harmadik kocsija kisiklott. A kisiklást nem vették észre a mozdonyon. Egyedül *Moranyai*, aki a kisiklott kocsinak volt vezetője vette észre a bajt és igyekezett is jelt adni és a kocsit fékezni.

A fordulónál azonban a jelzést nem vették észre s a fék is gyenge volt a vonatot megállítani. A kisiklott kocsi néhány méteren a pályatesten haladt, amikor egy merészebb kanyarulati részen maga után rántotta a következő kocsit is.

A vonat 11 kocsiból és a mozdonyból állott. A kisiklott kocsi magával rántott még nyolc kocsit. A kisiklott kocsikat a vasúti talpfák nem bírták meg s így azokat a töltés mellett húzódó három méter mélységű völgybe zuhantak.

A kibukott kocsik a vasúti testet teljesen összerongálták. A sineket feltépték s az utat a közlekedésre lehetetlenné tették. A lezuhant kocsikban volt *Maranyai* kocsivezető, aki lábán, karján és homlokán sérült meg. Az első segélynyújtást a Willgerodt ipartelepről kiment emberek nyújtották a megsérült vasutasnak.

A lezuhant kocsikhoz nem nyultak addig, míg Nagyváradról és Kolozsvárról meg nem érkeztek a szakemberek, akik külön vonattal mentek a helyszínre.

Még az éjj folyamán kiszállottak *Eggy Elemér* Nagyváradról, *Jármay* üzletvezető Kolozsvárról. Továbbá *Tolnay Miklós*, *Gelléri Emil*, *Svoy Vilmos* és megfelelő munkaerő ment még ki.

Az üzletvezető először is a pályát szabaddította fel. A munkások egész éjjel dolgoztak, úgy hogy a reggeli személyvonat már akadálytalanul mehetett el. A kocsik még mindig ott vannak a völgyben teljesen összezúzva. Ezeknek kiemelése huzamosabb időt fog igénybe venni.

A kár meghaladja a 100,000 koronát.

UJDONSÁGOK.

* **Uj kamarás.** Király 6 Felsege Négyesi *Szeppessy* András nagyváradi 4. sz. honvéd gyalog ezredbeli főhadnagynak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

* **A harmadik egyetem Debrecenben.** A harmadik egyetem felállításáért Debrecen városa erős akcióra készül. Ujabbán deputációt küld az egyetem elnyerése érdekében gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Azt akarja, hogy ez a deputáció minél impozánsabb legyen s e célból felkérte Nagyvárad városát és Biharmegyét, hogy szívesen részt a küldöttségben. Alig hisszük, hogy ezt akár a város, akár a megye megtenné Debrecennek.

* **A fürdővasut áramszolgáltatása.** Nagyvárad város jogi és villamos telep felügyelő bizottsága tegnap délután együttes ülést tartot-

tak a városvezetésénél, *Rimler* Károly polgármester elnökölte alatt. A fürdői vasut részére szükséges áramszolgáltatásról szóló szerződést, amely majdnem teljesen azonos a városi vasutal kötött szerződéssel pontonként tárgyalták. Mivel a fürdővasut létesítése Nagyvárad város közönségére is nagy fontossága, a város az áramot minden haszon nélkül, hektovatt óránként 13 fillérért adja, de évenként legalább 16000 korona összegű áram fogyasztását biztosítja a fürdő vasut. A vasut vezetékét és az áramszolgáltatáshoz szükséges összes gépeket a város szerzi be és építi, mintegy 100,000 korona összegből, aminek törlesztését a vállalat 20 illetve 30 év alatt fizeti. Az együttes bizottság ezen pontokat elfogadta, azonban a gépekre a város tulajdon joga biztosítva lesz. A beruházásokra és az áramfogyasztás folytonosságának biztosítására pénzügyi óvadékot kíván a bizottság; az összeg meghatározását azonban most függőben hagyták. A nagy terjedelmű szerződésnek csak egy részét tárgyalták le, s a még hátralevő szakaszokat később tárgyalják.

* **Ajánlat aszfalt járdákra.** A Magyar Aszfalt Részvénytársaság beadványt intézett Nagyvárad városához, mivel úgy értesült, hogy Nagyvárad városa nagyobb szabású aszfaltozási munkálatokat akar végeztetni. Két féle ajánlatot tesz járdák aszfaltozására és pedig ócska, a Főutcáról felszedett anyagból és teljesen új anyagból. Új anyagból: 10 centim. beton alapra 20 milliméter aszfaltréteggel négyszögméterenként 6 korona 50 fillért vagy 12 cm. vastag beton alapra 30 milliméter aszfaltréteggel négyszögkilométerenként 9 korona 10 fillérért. Régi anyagból, ugyanilyen alapon s vastag aszfaltréteggel 5 korona 40 fillérért. Ajánlatában kijelenti, hogy azért hajlandó ilyen olcsóért elvállalni a járdák aszfaltozását, mert a bihari aszfalt bányák üzemét akarja biztosítani.

* **Sarkadi kanonok temetése.** Néhai *Sarkadi* Tihamér gör. kath. kanonok temetése tegnap délelőtt nagy gyászpompával ment végbe. Előzetesen reggel 7 órakor a gyászmenet a gör. kath. székesegyházba vonult, ahol az elhunyt főpap koporsóját ravatalra helyezték s requiemet tartottak. A temetési szertartás délelőtt 9 órakor volt a székesegyházban, amelyen nagyszámú előkelő közönség volt jelen; a r. kath. klérus számos tagja, a Polgári Takarékpénztár tisztviselői tömegesen jelentek meg a végtisztességen. A gyászszerteretést dr *Laurán* Agoston pápai praelatus, püspöki helynök végezte, a káptalan tagjai s a helybeli gör. kath. papság segédlete mellett. A temetést Germán Károly temetkezési intézete végezte.

* **A kisiparosok érdekében.** *Weisz* Lajos törvényhatósági bizottsági tag, mint közöltük, indítványt adott be Nagyvárad város törvényhatósági bizottságához, hogy a város építkezéseinek a kisiparosok se zárassanak ki az ajánlatból, hanem a pályázatok szakok szerint az egyenes munkanemekre is kiírassanak. A városi tanács tegnap tárgyalta az indítványt s azt helyesnek és méltányosnak találván. már a v. velencei iskola kibővítési munkálataira új pályázatot ír ki, munkanemek szerint is.

* **A főispáni titkár balesete.** A napokban könnyen végzetessé válható baleset történt *Bánóczy* Kálmán dr főispáni titkárral Réven. A főispáni titkár ugyanis többed magával a szép révi barlang megtekintésére utazott ki. A kiránduláson *Bánóczy* a barlang közelében egy me-

redék sziklára ment ahol megcsuszott s a mélységbe zuhant. A szikla tövében a Körözs vize folyik s ez volt a szerencse. *Bánóczy* a vízbe esett s így csak kisebb zúzódásokat szenvedett.

* **Barabás furkósbotja.** *Barabás* Bélának, a függetlenségi párt alelnökének valaki Eperjesről furkósbotot küldött emlékül. *Barabás* nyílt levelet küldött *Csatári* Agost eperjesi függetlenségi pártelnöknek az ajándék alkalmából s a nyílt levélben ezeket írja:

Nem tudom kinek jutott eszébe, hogy nekem egy emlék-furkósbotot küldöttek e hó elején Eperjesről, amelyben emlékeztettek 1906. évi április 27-iki kijelentésemre és mondásomra, hogy: »A kormány háta mögött fogok állani, de bittal a kezemben.« Miután az emlékbót küldőjét nem ismerem, mert nagybecsű nevét nem találta helyesnek közölni, azért engedje meg igen tisztelt elnök ur. hogy önnel közöljem azt, miszerint a botnak elküldését nemcsak el nem tagadom, de azt ezennel köszönettel nyugtázom is s bizony nem hajtom el, hanem — egyelőre a sarokba téve — kéznél tartom. Es aztán jóleső érzéssel és büszkeséggel azt is tudatom, hogy én még mindig a kormány háta mögött állok. Ezt az ígéretet tehát betartottam, de be fogom tartani azt a feltételezést is, hogy a bittal ütni fogok akkor, amikor majd kell. Még eddig — hála az égnek — nem kellett. Legalább én szeríntem — nem. Azt pedig, hogy mikor kell ütni, nem az az ember határozza meg, aki a botot elküldötte, hanem az, akinek a bot a kezében van. Es ez én vagyok. Ezidő-szerint ez a bot pihenhet, most nincs rá szükség. De ha lesz s amikor ennek ideje elkövetkezik, akkor majd igenis ütni fogok vele. De addig nem. Mert hiszen csak a bolond óra szokott ütni akkor is, amikor nem kell.

* **Érettségi vizsgálatok a főgimnáziumban.** A diák álnok ijesztő mumusa, diák vágyak és remények plusquamper feltuma a matuza. Sok, sok »szekunda« tömérdek »bliccelés« ezer apró, áttatlan derűs tréfa, aranyos jókedvből fakadó pajzán huncutságok hosszú sorát zárja be az érettségi. A főgimnáziumban a tegnapi nap folyamán zárultak be az érettségi vizsgálatok és pedig elég jó eredménnyel. Az osztályvizsgákon »elvádogott« kilenc diákot leszámítva tizenkilencen jelentkeztek az érettségire, két diákot azonban, kiknek nem a legjobb rendben volt a szénája, elhagyott a hősies elszántság és visszaléptek. A többi jelentkező kiállotta a próbát sikeresen, érettnék nyilvánították őket. Három jelesen, négy jól, a többi elégesen éret. A vizsgálatokon dr *Wass* Bertalan főigazgató elnökölt.

* **A nőipar-iskola kiállítása.** Özv. *Szedlarik* Istvánné nőipariskolájának tanulságos kiállítását és az iskola működésének bemutatását ma, szombaton délután bezárja az intézet igazgató-tulajdonosnője. Akik látták a gazdag, női kézimunka minden ágát felölelő kiállítást s az iskola működését, a legnagyobb elismeréssel szólnak arról. Az igazgatónő újból felkéri a város törvényhatósági bizottságának tagjait, az az iparoktatási bizottsági tagokat s általában az érdeklődőket, hogy ma, a kiállítás utolsó napján minél tömegesebben tekintsek meg a kiállítást s az intézetet. Ma, szombaton délután 4 óráig lesz nyitva a kiállítás.

* **Megbénította a villám.** Beéli tudósítónk jelenti, hogy a járás területéhez tartozó Beéltrogoz község határában a villám egy embert életveszélyesen sújtott. *Bercse* Miklós volt községi bíró lát szállított tegnap egy szekéren, amikor hirtelen vihar keletkezett s a villám lecsapott. A villám az egyik lovat agyonütötte *Bercse* Miklósnak féloldalát megégette, *Bercse* állapota veszélyes.

* **Gyilkosság az Erzsébet Királyné-uton.** Tegnap éjjel Budapesten az Erzsébet Királyné uton őrjáraton volt Szűcs III. József

rendőr. Az uton dubajkodva, hangosan kurjongatva haladt végig Medve Imre, egy pupos csavargó, kit a rendőrök csendre intettek. A csavargónál volt egy üveg bor, a rendőrt megkínálta vele és mert az elfogadni nem akarta, rátámadt és kabátját felszakította. Szücs III. József erre galléron fogta a csavargót és vitte a közeli 54. számú őrszobához. Az Erzsébet Királyné-ut 16. sz. háza előtt, ahol az őrszoba van, a csavargó kiszakította magát és ugyanabban a pillanatban a kezében levő késsel a rendőrt nyakonszurta. Az éles kés átvágta a rendőr nyakán az ereket és mire orvosi segítség érkezett, Szücs meghalt. Szücs családos ember, 13 éve rendőr, azelőtt a Deák-téren állt és soha senkivel baja vagy fegyelmije nem volt. A merénylő Medve Imre, többször büntetett csavargó, akit behoztak a főkapitányságra és letartóztatták.

* **Értesítés.** Van szereacsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy pünkösdi vasárnapjától kezdve naponta gyönyörű, kitűnő hegyi levegőjű kerthelyiségben az *Apolló villamos-színház* rendez mozgólépcsős előadásokat, *naponta változatos* műsorral Varga Stefi kiváló zenekara közreműködése mellett *belépő-díj nélkül*. Elsőrendű magyar konyha. Frissen csapolt Dréher-sör, saját termésű, tisztán kezelt borok, Rendes árak. Számos látogatást kérve maradtam kiváló tisztelettel *Fülöp István*, az Európa-szálloda tulajdonosa.

* **Öngyilkos munkás.** Szudricsról jelenti tudósítónk, hogy a közeli Buntyesden tegnap egy munkás az alkohol túlságos élvezetének hatása alatt öngyilkosságot követett el. Borcse János tegnap reggel ahelyett, hogy munkába állt volna, hozzátfogott söröznit. Husz üveg sör elfogyasztása után délelőtt 10 órakor édesatyjának háza végében levő csürbe ment és ott revolverrel alsó álkapszába lőtt. A golyó az álkapszót teljesen összezúzta s az agyvelőbe hatolt a munkás azonnal meghalt.

* **Legújabb látványosság.** Nagyváradon a városháza közvelel közelében lévő *Körsparti Komló-kert vendéglő*, amely teljesen ujonnan átalakítva megnyitott. A vendéglő csaknem egyetlen a maga nemében. A Körös partján van, por, meleg nincs, de van 10 komló lugas (kedvezőtlen idő esetén tágas, fedett helyiségek) tündéries kivilágítás, kitűnő borok, kőbányai csapolt sör. jó magyar konyha. — A vendéglős *Bors János*, — ki régi jó ismerőse a nagyváradi közönségnek, — ezeken felül még elsőrangú cigányzenével és katonazene, automatával is mulajtatja a közönséget.

* **A Pannónia kávéházban ma szombat este és a következő napokon Babáry Jóska a híres Simplicius 12 tagú fővárosi zenekarával zeneestélyt tart.**

* **Kerti mozgófénykép előadások ingyen.** A kert-utcai »Nemzeti-szálloda« nagy kerthelyiségében esténként mozgófénykép előadásokat tartanak — igen szép, naponként változó műsorral teljesen díjtalanul. Tekintve, hogy az előadások nemcsak szórakoztatók mulatságosak, hanem tanulságosok is, érthető, hogy a kert rendszeren zsufolásig megtelik. Állandóan frissen csapolt kőbányai sörrel, tisztán kezelt borokról, kitűnő magyar konyháról, jó cigányról és pontos kiszolgálásról az előnyösen ismert vendéglős gondoskodik.

* **Erdős és Grünfeld** cég Nagyvárad, Bémer-tér Poynár palota. Női ruha készítése, vászon és kelengye fehérneműek a legjutányosabb árakban.

* **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

* **Legdivatosabb nemez és szalma kalapok három koronától kezdve REICHARD áruházában kaphatók.**

TANÜGY.

A Rákóczi kollégium felavatása.

Budapest, az ország fővárosa ismét egy impozáns középülettel gazdagodott: a tavasz folyamán készült el és adatott át rendeltetésének az eddigi »Budai Katolikus Konviktus« új nagyszabású palotája, a »Rákóczi Kollégium«, középiskolai fiunevelő intézet. A legmesszebbmenő pedagógiai igényeknek és a mai kor egészségügyi követelményeinek mindenben megfelelő eme tanintézet a székestőváros budai részének legszebb és legegészségesebb pontján, a Rózsadomb alján lévő villanegyed közepette épült több mint négyszázezer korona költséggel; nevét a vele kapcsolatos és épülőfélben lévő kápolnától nyerte, mely a nagy fejedelem emlékére a Rákóczi emlékkápolna nevet fogja viselni.

Az intézet új otthonát, mely a magyar katolikus társadalom előkelőségeinek, köztük az intézmény fővédnökének, a biboros hercegprimásnak és diszelnökének, Kohl Medárd dr püspöknek áldozatkész támogatásával, nemkülönben a Mailáth György gróf v. b. t. t. és dr Várady L. Arpád c. püspök vezetése alatt álló »Katolikus Ifjúságot Pártoló Egyesület«-nek megfeszített munkálkodása folytán jött létre f. hó 14-én, vasárnap avatják fel díszes egyházi ünnepség és diszkozyülés keretében. A felszentelés aktusát dr Várady L. Arpád c. püspök végzi; az ünnepi közgyűlésen a megnyitó beszédet Mailáth György gróf világi elnök, a zárszót pedig Várady L. Arpád egyházi elnök mondja.

Az intézet, melynek épületcsoportjából ezideig a nevelőintézet épülete áll készen, máris méltó feltűnést kelt a londoni magyar kiállítás tanügyi osztályán kiállított képeivel; a jövő évre pedig a Rákóczi emlékkápolnán kívül vele kapcsolatosan felépülő budapesti II. ker. érseki főgimnáziummal együtt egyik látványossága lesz a fővárosnak.

Az emlékkápolna freskóinak kartonjai Fraknói Vilmos c. püspök költségén most készülnek a római magyar művész akadémián. Az intézet programja az angol college-ek tantervére emlékeztet; a rendes tárgyakon kívül, melyekben paptanárok vezetik a növendékeket, nagy súlyt látunk fektetve a testgyakorlásra, sportokra, az idegen nyelvek tanulására; ezek közül a lepraktikusabbat, az angolt az intézet díjtalanul tanítja az arra alkalmas növendékeknek.

Mindezen előnyöket tekintetbe véve, a növendékek tartásdíja a fővárosi viszonyokhoz képest igen alacson: évi kilencszáz korona, mi négy részben fizethető. A növendékek egyenruhát hordanak; az I. és II. osztályosok a már fennálló és fokozatosan tovább fejlődő érseki gimnáziumba, a többiek külső nyilvános iskolákba járnak. Az intézetre vonatkozó minden felvilágosítást az igazgatóság (II. Oszlop u. 35. sz.) ad.

SZÍNHÁZ.

Turchányi Olga a Népszínházban.

Turchányi Olgát, a nagyváradi társulat egykori kedvelt tagját most a Népszínház-Vigopera művésznőjét a színház igazgatósága fényes szerződéses ajánlatával arra bírta, hogy

a már megkötött külföldi szerződéseit kötelesek lefizetésével felbontotta és az igazgatóság 3 éves szerződését elfogadta.

Mint értesülünk a művésznő fizetése az első évben 16000 korona, a II. évben 20000 korona, a III-ik évben 24000 korona havonként 12 kötelező fellépéssel, esetleges túlfeléléptei esténként 100 koronával díjaztatnak.

Azonkívül az igazgatóság magára vállalta, hogy a művésznő összes bejelentett adósságait június 15 éig rendezni fogja és a rendezésre fordított összeg csakis a túlfelélépti díjakból jöhetnek levonás alá.

EGYESÜLETEK.

A nőegylet ünnepélye a Rhédey-kertben. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet nagy ünnepélyre készül. Pünkösdi vasárnapján délután a Rhédey-kertben pünkösdi ünnepélyt rendez a nőegylet Erzsébet leányárvaháza és Lujza menháza javára. A nőegylet derék elnöksége és védhölgyei gondoskodnak gazdag műorról, hogy bőven kijusson a közönségnek a szórakozásból. A zenét Bura Károly kitűnő zenekara szolgáltatja. Az ünnepély kezdete délután 4 órakor. — Erdekes meglepetésben is részesíti a rendezőség a megjelent közönséget. Ugyanis világhírű körutjáról most érkezett meg egy jósnő, aki meglepő ügyességgel mondja meg a jövődőt. Az érdeklődést a jósnő csak fokozni fogja.

TÁVIRATOK.

Wekerle pünkösdi szünete.

Budapest, június 5. Wekerle Sándor miniszterelnök ma a fővárosból klopodai birtokára utazott, ahol a pünkösdi ünnepeket fogja tölteni.

Az orsztrák főiskolák sztrájkja.

Bécs, június 5. Az egyetem rektora a mai napra az egyetem épületének elzárásánál szigorubb intézkedéseket rendelt el, mert a német szabadelvű diákok gyűlést tartottak és ezen a vizsgák és promoveálások megtartása ellen foglalt állást. A ma déli egy órára kitűzött promociákat a nyilvánosság kizárásával fogják megtartani. Az egyetemi könyvtárt is bezárták.

A perzsa sah menekül.

Köln, június 5. A »Kölnieche Zeitung«-nak jelentik Teheránból: A sah elhagyta a várost. Attól tartanak, hogy komoly zavargások fognak kitörni.

Berlin, június 5. A »Berl. Tagblatt«-nak jelentik Teheránból: A sah, mint éppen most kitudódott, tegnap Achmand Mirza szultán trónörökösével megszökött. A sah szökésében volt tanácsadója. Badur Jeng emir kíséri. Hogy hol tartózkodik a sah, azt eddig sehoggy sem lehetett kinyomozni. Azt hiszik, hogy a sah külföldre akar menekülni, mert az orosz akció miatt az egész országban anarchia uralkodik és a sah nem érezte magát többé biztonságban. Komoly zavargásokat várnak. A bazárokat bezárták.

A bácskai milliós csalók.

Budapest, jun. 5. Tudvalevőleg a két Herczog testvér Amerikába szökött ki az igazságszolgáltatás elől. Amerika azonban nem valami kedvező talajnak bizonyult az ő számukra, mert ott teljesen elszegényedtek, sőt odakint önmaguknál is nagyobb csalóknak estek áldozatul. Valóságos koldussá téve az itjabb Herczog visszajött Magyarországra, azonban tegnap Zomborban a csendőrség letartóztatta és az ügyészségnek adta át.

SPORT.

Díjlövészet.

A nagyváradai premontrei főgimnázium felső osztályu tanulóinak a sorából alakult katonai csapat vasárnap délután a Wolfi-erdőben levő katonai lövőtér *Gál Sándor* százados és *Zechentmayer Károly* hadnagy vezetése alatt szépen sikerült díjlövészetet rendezett.

A versenyben, amely szép számu, distingvált közönség előtt folyt le, első lett *Markovits Pál*, második *Hornvánszky Pál*, harmadik *Bitzy Elemér*, negyedik *Krezmerics Gyula*, ötödik *Matolay György*, hatodik *Fülöp Frigyes*. A versenyen jelen voltak *Schwartz Géza* őrnagy és *Scháber alezredes* is.

NYILTTÉR.

SCHMIETT

:: attrakciós ::

CIRKUSZA

ma szombaton június 6-án este 8 órákor tartja megnyitó előadását az összes bel és külföldi művészek fellépte. Magas idomításu lovak elővezeti **Schmiett M** igazgató és neje.

Igazságszolgáltatás.

Agyonverték a falurosszát.

A geszti véres tragédiának az utolsó felvonása is lepergett a kir. törvényszék büntető bíróságának tegnap tartott folytatolagos tárgyalásán.

A tanúkihallgatások véget érven Vattay alügyész szépen kidolgozott, tartalmas vádbeszéde után dr. Várady Zsigmond és dr. Hlatky Endre emelkedtek szólásra s éles logikával fölépített, jogi érvekben gazdag védbeszédükben, minden erejüket és tudásukat latba

vetve igyekeztek védenek javára billenteni Justicia serpenyőjét. A szép és izgalmas pörbeszédek után a törvényszék meghozta az ítéletet, amely Kéri Lászlót egy és fél évi börtönnel sújtotta, Tárnok Jánosra ellenben felmentő volt. Az ítélet ellen úgy a vád, mint a védelem felebbezett

A NAGYVÁRADI FÜRDŐK UJ MENETRENDJE.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖK-FÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 01	10 01	2 21	5 01	6 52	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 45

PÜSPÖK-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	0 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 11	10 11	2 31	5 11	7 02	9 38
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 27
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 38
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 40

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Írta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(70)

VIII.

Pár perccel később a tábormok egyedül volt. Pillanatig még habozott, aztán kalapját véve, gyors, határozott léptekkel sietett a palazzó felé, hogy a helyzetre nézve felvilágosítást szerezzen. O szinte egyike volt azoknak kik legkésőbb értesültek a botrányos cikkről és egyuttal azoknak volt egyike, kiket a cikk legmélyebben sértett. De ez alatt Zinka és Sempály tán már tisztába jöttek egymással gondolá — és meggyorsított léptekkel haladt tovább.

A bárónő fogadási napja volt. Az ostoba asszony, teljes diszben, galambszürke keztyűvel bal kezén,ült egy kanapé sarkában, affektáltan legyezgetve magát — előtte egy tál bonbons.

— Voilà qui est gentil — kiálta a belépő tábormok elébe. Ez az állandó üdvözlő mondat, változatlanul, hideg affektációval lebegett el keskeny ajkairól és minden látogatónak egyaránt, mint egy hópehely repkedett elébe.

Miután a bárónőt üdvözölte volna, a tábormok körülzért Zinka után, — anélkül, hogy eleinte megjellette volna. Csak midőn egy csengő, derült hangocská megcsendülve, kiáltá:

— Itt vagyok, bácsi, jöjjön ide és adjon egy csókot! — birta megjelni a salon legtávo-

lőbb sarkában, hol egy öblös karosszékben hátradőlvé, álmosan, fáradtan, de szörnyü bájos és vidám kinézéssel, pihent.

— Ah, bácsikám, fáradt vagyok, oly fáradt, nem is sejti, mennyire fáradt! — kiáltá, arcával dédelgetőleg kezéhez simulva — és a kegyetlen mama azt állítja, hogy a salonban kell maradnom, mert ma fogadási napja van; és így hát, miután hála Istennek, mindeddig még nem jött látogató, itt szundikálok csendesen. Két éjjel egymásután, Gabriella mellett virrasztottam s szemeimet sem hunytam be. Örültem neki, hogy az én kicsi szentem senkitől sem akarta az orvosságot bevenni, csak tölem; épp úgy örültem, mikor a gyermek, meséimről elringatva, végre karjaiban elaludt. De mikor aztán, abbéli félelmemben hogy felkötöm, hat álló óráig mozdulatlanul azon helyzetben kelle maradnom — akkor mégis úgy éreztem magamat, mintha keresztre lennék feszítve! Es ma természetesen, egészen béna vagyok. — E szavaknál bájos mozdulatot tett, nyakát próbálgatva jobbra balra, s vállait kecsesen felhuzta, mintegy leirhatatlan fáradtságot jelezve.

— Le kell feküdnie, — inté a tábormok atyai gondoskodással.

— Ments Isten. Már délelőtt aludtam. Aztán mellékes dolog is ez az egész fáradtság. A földolog... hogy kis betegem meg van mentve. Istenem, ha baja történt volna!

Zinka összeborzadt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órákor. —

Budapest, június 5.

Oszták hitelrészvény	—	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Leszámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Oszták m. államvasuti részv.	—	—	692.25
Közuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órákor. —

Budapest, június 5

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.94
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.80

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. június 5.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	—	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	94.50
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön	—	—	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	145.—
Oszták járadék papirban	—	—	97.25
Oszták járadék ezüstben	—	—	99.—
Oszták járadék aranyban	—	—	116.50
Oszták korona járadék	—	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	150.25
Oszták magyar bankrészvény	—	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	748.—
Oszták hitelbank-részvény	—	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	—	689.50
20 frankos (Napoleon) —	—	—	19.09
Német birodalmi márka	—	—	117.62
London vista	—	—	240.—

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetősége Arad.

10271—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Szent es államásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1906. évi november hó 1. ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át, vagyis 1913. évi október hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az klulirott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 6 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és »Ajánlat a pályavendéglő bérletére a 10271—1908. számhoz« felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt és két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély stb.) együtt 1908. évi augusztus hó 12-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

A bánatpénz fejében 100 kor., azaz száz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1908. évi augusztus hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénz-képen nem fogadtnak el. Értékpapirok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékben, de sohasem nsvértéken fölül fognak számíttatni.

A készpénzben letett összeg után kamat nem fizettejük.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letétegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati ulon tett ajánlatok figyelemben nem vétetnek. Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül történik. Aradon, 1808. május hóban.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége.

11548—1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékezetű József főherceg úr Ö. cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a m. kir. honvédsége árvai részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül folyó évi szeptember 1-től a József főhercegben és az Erzsébet leányárvaházban 1—1 hely kerül betöltés alá, a mely helyekre ezennel pályázat hirdettetik.

Mindkét árvaházba való felvétel keliőkép igazolandó:

a) az hogy a felvétetni kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója:

b) a vagyontalanság:

c) félárváknál (akik tudniillik apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága:

d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte, és hogy a fiúárva a 10, a leányárva pedig a 12 életévét még tul nem haladta:

e) hogy éptestű és elméjü, a himlőn átessett, vagy ellene sikerrel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elhalálózása hiteles anyakönyvi kivonattal a testi és elméleti állapot, a himlő oltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi es helyható-

sági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, tolyó évi július 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, a honnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldeni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur Ö. cs. és kir. Fenségehez fognak felterjesztetni,

A alapítványi helyek az 1908—9. tanév kezdetén lesznek betöltendők. s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozói Budapest székesfőváros tanácsa által hatósági uton fognak értesítettetni.

kelhivom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy ezen pályázati hirdetményt a törvényhatóság egész területén, a szokásos módon a legszélesebb körben azonnal tegye közhirr.

A minister helyett:

BOLGÁR s. k.
államtitkár.

Világkiállítás St. Louis 1907.

"GRAND PRIX".

Tisztíts csak

Globusz
fémtisztító kivonat
A legjobb tisztítószer a világon

Jobban tisztít, mint más fémtisztítószer.

Áruraktáram összes cikkeit mélyen

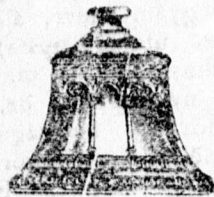
leszállított árak mellett árusítom.

Helyiségek kiadók.

Helyiségek kiadók.

Tessék az árak valódiságáról meggyőződni.

Czillér Imre, Rákóczi-ut 5.

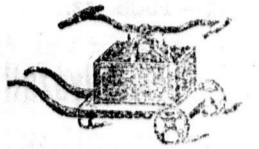

Stern Jakab

első nagyváradai villanyerővel berendezett réz és harang-öntődeje, épület, díszbádogos és vízvezeték felszerelő.
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.
Városi és vidéki telefon 194.

Készít ércárut, gépfelszereléseket, fém és sárgaréz, nyersöntvények, bárminemű csen-

gök, harangok, szivattyúk, fecskendők, víz- és gőz-vezetékekhez szükségeltető sárgaréz és fémmunkákat, mindennemű épület és díszműbádogos munkákat, vízvezetési berendezéseket. Saját találmányu és a m. kir. József-műegyetem által engedélyezett ACETYLEN fejlesztő készülékemmel felszerelék városok, kastélyok, szállodák, vendéglők és magánlakásokat. Költségvetést bármely szakra díjmentesen eszközök.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját te. mész, kitűnő boraival, finom Dréher sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Friedländer I. Izsó

angol uri-divat szabó
NAGYVÁRAD, Szent János-utca 14.

Értesitem az igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget, hogy a tavaszi és nyári idényre a ruhaszövet különlegességeim megérkeztek és azokból állandóan nagy raktárt tartok. Kívánatra mintákat házhoz küldök Angol, skót és belföldi különlegességek.

Pontos kiszolgálás. — Modern szabás.
Izléses munka.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktáramban nagy választékban vannak 252.

ZONGORÁK
és
PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre egy-szintén

havi bérletre igen olcsó árban számítva. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Eladó házak.

Csengeri-utca 10. szám alatt
2 külön álló új modern berendezésű épület kedvező feltételek mellett azonnal eladó.

Értekezhetni: Madarász és Flonta
Pereces-utca 9. Telefon: 330.

Aranyozó!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy szalon és templom aranyozó műhelyemet Nagyvárad, Kossuth L.-u 3. sz. Biharmegyei Takarékpénztár épületéből

Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. sz. az Orsolya szüzek új bérpalotájába helyeztem át.

Midőn ezt becses tudomására hozom mélyen tisztelt megrendelőimnek, legyen szabad megemlítenem, hogy elvállalok rajz szerint egyszerű kivittől a legdiszesebb kivittelig; Oltárokat, szent sirokat, iccon osztászatokat, templom berendezési részeket tatarozásokat. Továbbá szalon-butort, kávéház, torony-tetőzet, sirköbötük, tükör és kép keret aranyozását, azonkívül minden e szakmába vágó munkák készítését, javítását, valamint szobrok kijavítását, és festését.

Ezután is minden törekvésemmel oda-fogok hatni, hogy nagyon tisztelt pártfogóimat és megrendelőimet megelégedésére szolgáljam ki és maradtam b. megerendelését kérve, kiváló tisztelettel

GYÖRY JÁNOS
szalon és templom aranyozó.

Kívánatra költségvetést készítek, vidékre saját költségemen utazok, hogy a felvállalandó munkát megtekintsem. 231

Vizsgai jutalom könyvek

a legnagyobb válasz-

||| tékban kapható |||

||| SEBŐ IMRE |||

könyv és papír kereskedésében

Nagyváradon, Rákóczi-út.